

**ATTITUDINEA AMERICANILOR FAȚĂ DE VIZITA REGINEI
MARIA ÎN STATELE UNITE**
**THE AMERICAN'S ATTITUDE TOWARDS QUEEN MARIA'S
VISIT IN THE UNITED STATES**

Oana Ilie*

Abstract

The article presents Queen Marie of Romania's visit to the United States in 1926 and the way the Queen was welcomed across the ocean. Although a private visit, the Queen met President Calvin Coolidge at the White House and then practically toured throughout the entire country.

Keywords: Queen Marie, USA, Calvin Coolidge, newspapers, the queen's horoscope.

Vizita reginei Maria din anul 1926 în Statele Unite a fost analizată mai ales din perspectiva relațiilor personale ale suveranei și mai puțin s-a pus accentul asupra modului în care americanii au privit această călătorie. O astfel de abordare își propune materialul de față.

Maria a avut de mai multe ori intenția de a călători în America, dar din diferite motive această idee s-a tot amânat, materializându-se abia în anul 1926. Deși s-a insistat pe ideea că Maria va merge în State în calitate de particular și nu de suverană a României, anturajul reginei dorea ca această călătorie să devină un eveniment important și pentru americani, publicitatea jucând un rol fundamental.

În acest scop a urmărit, printre altele: să se plaseze în ziare notițe și fotografii cu și despre regina Maria; să se difuzeze filme cu Ferdinand și Maria din timpul Primului Război Mondial; să se răspândească în America operele literare ale reginei României¹. Aceste lucruri s-au pus în practică, astfel că americanii au fost puși la curent cu viața și personalitatea Mariei, pentru a-i asigura o primire demnă de o regină.

Ziarul „San Francisco Chronicle” avea în numărul său din 29 septembrie un articol care o caracteriza astfel pe regină: „Este o femeie ieșită din comun. Se pricepe la artă și poezie (...) A făcut multe pentru a-și pune țara pe hartă (...) Frumusețe, șarm, inteligență. Aceasta este o combinație ce merită să fie

* Șef al Secției Istorie Medievală, Modernă și Contemporană, cercetător științific, Muzeul Național de Istorie a României; doctor în istorie.

¹ Arhivele Naționale ale României (ANR) *fond Regina Maria*, dosar 16/1926, f. 5.

încoronată”². De asemenea Maria avea rubrici permanente în unele ziare, precum „The Morning Oregonian” unde scria coloana intitulată „Queen's Counsel”.

Încă din perioada premergătoare vizitei (îmbarcarea la bordul navei „Leviathan” s-a făcut pe 12 octombrie 1926), Maria a fost asaltată de numeroase scrisori, majoritatea de laudă și admirație, unele prin care i se cerea ajutorul pentru soluționarea unor probleme precum și un număr mare de invitații din partea unor asociații, comunități sau chiar persoane particulare.

De remarcat sunt și invitațiile primite în această perioadă premergătoare vizitei. Asociațiile feministe sunt pe primul loc. Liga Femeilor din San Francisco o roagă să le onoreze, vizitând orașul și participând la o recepție. La fel și Clubul „Axis” din Birmingham, statul Alabama, care va organiza și un mare bal în onoarea distinsei oaspete. Asociația Young Woman Christian Association (Y.W.C.A) o invită să viziteze sediul organizației precum și expoziția de obiecte artizanale ale românilor din Philadelphia³. Clubul Ziaristelor din Dayton îi trimite o invitație la masă și la un tur al orașului.

Mii de scrisori și cadouri

Cele mai multe scrisori sunt cele de admirație, primite de la americani sau de la români stabiliți în America. Acestea cuprind urări de sănătate, realizări, bucurii etc., pentru Maria, dar și pentru regele Ferdinand (deci americanii erau la curent cu starea precară de sănătate a suveranului României) sau felicitări pentru politica lui Brătianu⁴.

O uzanță în cazul vizitelor personalităților importante era acordarea de către diferite universități a unor titluri onorifice, la fel întâmplându-se și în cazul Mariei care primește o astfel de invitație, pe data de 4 octombrie 1926, de la Universitatea din Michigan pentru a primi titlul de Doctor Honoris Causa în litere.

Chiar dacă vizita avea un caracter privat, autoritățile americane în frunte cu președintele Calvin Coolidge i-au acordat toată atenția, Mariei fiindu-i trimisă invitația de a vizita Casa Albă. De altfel, în răspunsul trimis Departamentului de Stat american, se afirma că „intenția reginei este de a vizita întâi Washingtonul, apoi alte state, și răspunde cu plăcere invitației președintelui Coolidge”⁵.

Programul pe care americanii l-au întocmit cuprindea cam tot ceea ce aveau Statele Unite mai semnificativ de arătat și oferit: sosirea la New York – primirea omagiilor publice și cheia orașului la Primărie; imediat plecarea la Washington – întâmpinată de ministrul Kellogg; primirea la Casa Albă de către domnul și doamna Coolidge; noaptea petrecută la legația română din Washington; vizită la mormântul soldatului necunoscut din capitala S.U.A.; revenirea la New

² *Ibidem*, dosar 7/1926, f. 240.

³ *Ibidem*, dosar 8/1926, f. 222.

⁴ *Ibidem*, dosar 7/1926, passim.

⁵ *Ibidem*, f. 238.

York – spectacol la Metropolitan; de la N.Y. la Philadelphia – vizitarea Expoziției în calitate de oaspete al guvernatorului; Cleveland – Buffalo – Cascada Niagara – Toronto – Detroit – Chicago (Muzeul orașului) – statele din Nord-Vest: Wisconsin, Minnesota, Dakota de Nord, Montana, Wyoming, Idaho, Washington, British Columbia, Oregon – cu trenul la Yellowstone, Glacier Park, Munții Stâncoși, Muntele Hood, Munții Siskiyon – râul Columbia – rezervațiile de indieni – spectacol de rodeo – Seattle – Portland – San Francisco – Big Trees – Yosemite Valley – cu mașina la Los Angeles – Santa Barbara – Marele Canion și deșertul Arizona – Albuquerque – Denver – Colorado Springs – Kansas City – St. Louis – Louisville – Indianapolis – Cincinnati – înapoi la Washington – turul statelor din Sud – treceri pe la universități pentru a primi titlurilor, vizite la biserici, spitale, fabrici etc. – paradă militară, concerte, teatru⁶.

Torentul scrisorilor și invitațiilor continuă și pe timpul drumului făcut pe Oceanul Atlantic, cât și pe toată durata călătoriei. Locuitori din toate colțurile Americii (și când spunem acest lucru ne referim și la Canada) și de toate condițiile îi trimit răvașe Mariei. Un preot din Chicago, H.C. Stone, îi scrie următoarele: „Acum 22 de ani pe când eram preot la Biserica St. Paul din Irving Park, Chicago, ați fost atât de bună să-mi trimiteți o păpușă îmbrăcată în costum popular românesc, într-o cutie cu stema regală pe ea. Această păpușă a fost expusă la Palmer House din Chicago și vândută în beneficiul bisericii.

De curând i-am spus fiicei mele de 9 ani, Patricia, care este aproape oarbă despre minunata păpușă și când a auzit că veți sosi aici și-a exprimat dorința aprinsă de a auzi vocea reginei care a fost atât de bună cu Tati acum mulți ani. Vă scriu aceste rânduri mai degrabă ca o expresie a marelui interes al unei fetițe pentru sosirea voastră aici, decât ca o speranță a realizării dorinței ei. Știu cât sunteți de ocupată...”⁷.

Asociații de tot felul (ale indienilor, ziariștilor, medicilor, religioase, spirituale, economice) își prezintă omagiile și o invită la diverse reuniuni și demonstrații: de psihanaliză, colocvii literare, medicină naturistă, proiecții cinematografice etc. Afro-americanii din Lexington o așteaptă în mijlocul lor „ca pe o floare de mai”, iar indienii Sioux din Illinois îi acordă titlul de „indian prin adopție”⁸.

Doctorul John Kellog, un renumit nutriționist și dietetician, o invită să facă o vizită la Sanatoriul de la Battle Creek, Colorado, în timp ce ziarista Ruth Neily de la „Cincinnati Post” îi solicită ajutorul pentru a se realiza un schimb de experiență între ziariștii români și americani. O invitație mai ciudată primește de la Glenn Worthington din Frederick, Maryland care o cheamă la el acasă, promițând

⁶ *Ibidem*, dosar 9/1926, vol. I, f. 170.

⁷ *Idem*.

⁸ *Ibidem*, dosar 10/1926, vol. II, f. 178.

că nu-și va anunța soția să se pregătească special, pentru a putea vedea cum trăiesc americanii zi de zi⁹.

Industria cinematografică americană nu putea rămâne impasibilă la vizita reginei Maria, pe adresa acesteia de la Hotel Ambassador și la Legația română de la Washington sosind numeroase invitații la spectacole de film, la studiourile cinematografice (o astfel de invitație primește de la Studiourile *Cosmopolitan* din New York, deținute de magnatul William Randolph Hearst pentru a vedea cum se face un film și a se întâlni cu marile vedete ca Gloria Swanson și Dorothy McNeil¹⁰) sau solicitări de ecranizare a unora dintre operele reginei (*Universal Picture Corporation* i-a cerut permisiunea de a ecraniza „Vocea Muntelui”).

Regina Maria a primit și numeroase cadouri de la admiratorii săi americani. Din Kansas City, J.L. Loose îi trimite o cutie cu ciocolată Vassar și bomboane; studenții de la Școala Minieră din cadrul Universității din Dakota de Nord îi fac cadou un vas de lut; adventiștii de ziua a 7-a îi trimit reviste cu rugămintea de a contribui la fondul culturii; W. O. Erbes din Portland, Oregon îi oferă un instrument muzical inventat de el; din Conrad, Montana îi sunt trimiși curcani, despre care i-au spus că sunt cei mai buni din țară și că însuși președintele Coolidge se arată încântat de calitatea lor¹¹.

Horoscopul reginei Maria

Un cadou foarte interesant l-a reprezentat horoscopul întocmit special pentru Maria de Epiphany Guild of America, din care redăm în continuare câteva „preziceri”. Astfel, se spune că Maria s-a născut pe 29 octombrie 1875 exact la ora 10,27 minute, 50 secunde la Eastwell Park, Kent, Anglia. Planeta dominantă este Jupiter, ceea ce explică ambiția și realizările ei, precum și remarcabila putere lăuntrică și autocontrolul. Regina este foarte sensibilă și cu un remarcabil simț al dreptății, are o gândire rapidă și mereu în alertă. Calitățile ei jupiteriene: dragostea, dreptatea, mila, religia și filosofia sunt bine marcate.

Jupiter este în conjuncție cu Venus, Luna, Mercur și Soarele, Maria având cea mai remarcabilă influență planetară dintre toți conducătorii Europei de azi. Maria este clar o putere determinantă atât în spațiul privat cât și în cel public iar influența sa în treburile statului a transformat-o în „puterea din spatele tronului” - chiar dacă în momentul de față este puțin limitată. Aceste limitări reprezintă opoziția dintre Saturn și Uranus, dintre Casa Bogăției și Casa Moștenirii, ceea ce indică lucruri care nu sunt făcute publice.

Viitorul reginei pare a fi unul bun atât pentru ea cât și pentru țară. Va influența și va atrage forțe benefice și România va progresa financiar. Regina trebuie să aibă grijă cu sănătatea ei pe care n-ar trebui s-o neglijeze pentru că ar

⁹ *Ibidem*, f. 160.

¹⁰ *Ibidem*, dosar 10/1926, vol. I, f. 39.

¹¹ *Ibidem*, f. 238.

avea de suferit în următoarele 10 luni. Trebuie să fie atentă cu acordarea împrumuturilor și să evite speculațiile. Să-și garanteze bunurile pentru a nu suferi pierderi grele.

Dar cum norocul are un rol determinant, împreună cu Jupiter, planeta sa determinantă, va fi capabilă să-și aleagă calea și să-și controleze destinul într-un mod cât se poate de original și remarcabil. Norocul ei stă în propriile mâini; judecata fiindu-i bună și echilibrată, îi este destinat să conducă și să aibă parte de dragoste și respect din partea supușilor¹².

Vizita reginei Maria în America a fost un succes din toate punctele de vedere. Asta nu înseamnă că nu au existat și critici, unele de ordin satiric, altele care reclamau lucruri mărunte, dar și unele acuze grave. Din ultima categorie fac parte acuzele aduse de anumite ziare și persoane, care au susținut că Maria îi desconsidera pe americani, pe care i-ar fi numit „o turmă de porci”, și că vizita ei ar fi avut un caracter pur pecuniar. O anumită doamnă Sylvia Proofes, îi aruncă niște vorbe foarte grele, numind-o „regina țiganilor”, „parazită”, „ipocrită”, care a venit în America pentru a face rost de 100.000.000 de dolari cu care s-o plătească pe Zizi Lambrino ca să-l lase în pace pe Carol, pe care îl numește „un degenerat ca și părinții lui paraziți”. În condițiile în care relația dintre Zizi și Carol era de mult terminată, acesta fiind implicat în cea cu Elena Lupescu, ba mai mult renunțând și la tron, ne îndoim că aceste acuzații au vreun sâmbure de adevăr¹³.

Un ziar din Seattle o satirizează pe regină, într-un articol intitulat „Talking about Queens”, făcând o comparație ironică între regina Maria și Marie LaCliffe, o ospătăriță supranumită și „Regina Sandwich”. Un alt cotidian, „Illinois State Register”, din Springfield, îi reproșează atitudinea, pentru că „a spus că nu merge în America pentru a fi filmată... Poate dorința ei nu este de a fi un star de film, dar cu siguranță vorbește ca unul”¹⁴.

Un ultim reproș la care facem referire este cel al unui profesor din Penberton, New Jersey, care este îngrijorat de faptul că fetele de la colegiu fumează, luând exemplul Mariei și îi cere să scrie ceva împotriva acestui viciu¹⁵.

Pentru a încheia într-un mod apropiat de caracteristica generală a vizitei reginei Maria, vom reda un fapt din care reiese aprecierea de care s-a bucurat suverana României în America. Pe 26 octombrie 1926, în urma vizitei la celebra Academie Militară de la West Point, generalul Stewart, la cererea expresă a Majestății Sale a anulat pedepsele pe care cadeții le primiseră până la data vizitei „ca un compliment adus distinșilor noștri vizitatori și națiunii pe care o reprezintă”¹⁶.

¹² *Ibidem*, dosar 9/1926, f. 146-147.

¹³ *Ibidem*, dosar 379/1927, f. 1-2.

¹⁴ *Ibidem*, dosar 8/1926, f. 106.

¹⁵ *Ibidem*, dosar 9/1926, f. 61.

¹⁶ *Ibidem*, dosar 10/1926, f. 128.

Regina Maria în costum de indiană

ATTUDINEA AMERICANILOR FAȚĂ DE VIZITA REGINEI MARIA ÎN STATELE UNITE

Primirea Reginei Maria în SUA

